

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az első évtized végén.

em szoktuk ugyan a közönség érdekeinek megbeszélésére kellő tért saját belügyeink szellőztetésére lefoglalni; de talán tíz év után egyszer szabad lesz nekünk is egy pár sorban pro domo nyilatkozni.

A „Bácska“ jövő számával Isten nevében megkezdli a második évtizedet. Oly kor ez, melyet vidéki lap egyáltalában ritkán ér el, a mi vidékünkön pedig ez eset most fordul elő először.

Senki sem lehetvén illetékes a saját működése fölött ítéletet mondani, mi sem fogjuk elsorolni, hogy mit, mennyit és hogyan működtünk. Hiszen ha valami jót tettünk, csakis az elvállalt kötelezettséget teljesítettük, ami legfőleg anyiban érdem, mert ma már nagyon sokan vannak, akik kötelezettségeket vállalnak, anélkül, hogy lelkiismeretben járó dolognak tartanak azokat teltől- leg eltűnni.

Ha pedig egyszer-másszor hibáztunk, szolgálgjon mentségül azon természetes igazsága a közmondásnak: „Aki sokat farag, sok forgácsot ejt.“

A jövőre nézve sincs sok szavunk. Megte- szünk mindent, ami erőnkben áll, e vármegyének anyagi és szellemi boldogulásáért, haladásá- ért. Lapunknak Bácsvármegyén kívül nem létezik a világ, csak anyiban, amennyiben folyása ide is vonatkozik. Továbbra is kizárólag helyi ügye- inkkel fogunk foglalkozni; mert létjogunkat egye- dül abban találjuk, hogy van számtalan olyan kérdés, melyet soha senki se fog megoldani, ha mi zomboriak és bácskaiak nem pengetjük.

Ebből következik az is, hogy a nagy politi- kával, mely nem a mi dolgunk, éppen nem, vagy csak annyiban foglalkozunk, amennyiben és amikor nálunk is minden ember kivétel nélkül politizál. Hála Istennek, e meddő munka négy teljes évig szünetet ígér; legfőleg az országos pártoknak bennünket közvetlenül érdeklendő mozgalmával kellend egyszer-másszor foglalkoznunk. Örülünk, ha minél ritkábban kell arra a sikamlós térre lépni, mely bennünket, akik itthon közös vállvet- tett összműködésre vagyunk utalva, rendszeren meg- hasonlósba sodor.

Közéletünk előkelő férfiai bizonyára ezentúl is támogatni fogják ebbeli törekvéseinket s ne- mes önzetlenséggel csatlakoznak hozzánk, akik a szellemi vezérést világért se pretendáljuk, sőt inkább csak szöcsövíli akarunk szolgálni a köz- jóért lelkesülők eszmenetének.

Ebbeli szerepünket elérhetlen ábrándoktól és köznapi maradiságtól egyenlően távol, higgadt tárgyilagossággal, a szenvedélyek teljes kizárá- sával fogjuk tovább is folytatni. Inkább eltűnjük, hogy ellenfeleink rágalmazzanak vagy ócsárolja- nak, semhogy a toll tisztességét piaci terefere szolgálatában beszennyezzük. Azt a régi szemre- hányást pedig, hogy nem önállóan, hanem ma- gumknál kiülbomb országosan is elismert férfiak intenciói szerint dolgozunk, ezentúl is, mint ed- dig, fő büszkeségünknek s lapunk legkedvezőbb ajánlásának tartjuk. Mert semmi sem lehet a ko- moly törekvésű sajtóra nézve dicséretesebb s meg- tisztelőbb, mint ama biztos tudomás, hogy annak érdemleges kérdésekről szóló cikkei, oly tekin- télyek részéről sugalmazták, akik azt az illető kérdést állásuknál fogva kellőleg ismerik s el- döntésére amugy is ők gyakorolnak főbefolyást.

Ezen köztiszteletű férfiaknak, közéletünk ki- tünőségeinek, bizalmát megtartani lesz ezentúl is legfőbb óhajításunk. Ezeknek és vármegyénk toll- forgató embereinek köszönhetjük, hogy e lap, melyet nyolc év előtt igen kicsiny méretekben vet- tünk át, ugy tartalma, mint terjedelmére s je- lentőségére nézve, Bács-Bodrogh vármegye érte- ltségének számottevő találkozó helye, minden közkérdésnek komoly vitaporondja, a fontosabb vagy érdekesebb eseményeknek pedig állandó gyűjteményes krónikája lón.

És midőn imitt az átértett hála meleg kö- szönétét tolmácsoljuk mindazoknak, akik eddig szerény munkálkodásunkat anyagilag vagy szelle- mileg támogatták: az elért sikerekből bátorságot merítve a jövőre, igérjük, hogy ezentúl is főtö- rekvésünk lesz minden téren odaadó szorgalom- mal szolgálni azt a közönséget, mely kegyessé- gével elismer, elnézésével megnyugtát, tanácsai- val oktat, érdeklődésével serkent, áldozatkészse- gével fentart.

A szerkesztő és kiadó.

Alispáni jelentés.

Felolvastattat a december 20-iki vármegyegyűlésen.

A folyó évi október hó 6-án tartott III-ik rendes évnegyedes közgyűlés óta történt fontosabb események- ről, van szerencsém jelentésemet következőkben előter- jeszteni:

I. Megyénk kiváló fia boldog emlékeztető Mártonfi Károly elhunyt alkalmából — öméltsága a főispán ur által az imént elmondott s az elhunyt jellemét, szellemét és működését méltán megilletett s azért valamennyitnk szívből fakadt parentáció, ugy ezen tekintetes törvény- hatósági bizottságnak ennek kapcsán hozott és mely részvétét jegyzőkönyvileg megörökítő elhatározása után csak azt tartom még végbucsnak kiegészítésétől részem- ről megemlítenednek, hogy én a lesújtó gyászhierről ér- tesítvén, a megye közönsége által átértett mely gyász külső kifejezéseit, a gyászlobogót azonnal a megyehá- zára kitéjtettem és a megyei tisztikarral egyetemben a temetkezésnél testületileg részt vevén, az elhunyt rava- talára a megye közönsége nevében is koszorút helyeztem.

Ezen kegyeletes megemlékezés után előterjeszté- sem rendes keretbe lépve, jelentem, hogy:

II. A megyei központi tisztikar és a járási hiva- talok fenakadás nélkül teljesítették nehéz feladatukat. Az ó-becsei szolgabírói hivatalt megvizsgáltam s azt a nyomban pótolni rendelt csekélyebb kezelési hibákon kívül rendben találtam.

A megyei közigazgatási bizottságnak intézkedése folytán az árvászeki elnök ural egyetemben a Zenta városi árvászeknek működését és kapcsolatosán egy Szabó László és érdektársai által a nagyméltóságú kir. belügyminiszteriumhoz beadott panasz folytán, a városi háztartást vittük és pedig mindkettőt együttvéve folyó évi november hó 22-től december hó 6-ikáig beható vizs- gálat alá, — az első eljárásról a közigazgatási bizott- ságnak megadtuk jelentésünket, mely a tapasztalt hibák és átöröklött eljárás felszükségeket ép ugy, mint a né- hány esetben megállapított mulasztásokat is orvosolni fogja; a második tárgyában pedig a vizsgálat a benyuj- tott panasz legtöbb pontját alapatlannak vagy lényege- sen túlzottnak igazolta, az idevonatkozó kiegészítő irat- ok már beküldetvén, nem késendek a közgyűlés után azonnal ezen panasz kapcsán kimerítő jelentésemet a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium elé juttatni, ép ugy, mint az e téren is már a vizsgálat alkalmával azonnal adott néhány utasítástomat behatóbb rendelettel is kiegészíttem, hogy a mennyiben az Zentán lehetséges, az ilyenmü panaszoknak teljesen vége vettessék.

De egy igen fontos intézkedés szükséges, mely- nek megételért az ügy sürgőssége folytán már ma for- dulok ezen közgyűléshez, mert ezen intézkedés egyene- sen a tekintetes törvényhatósági bizottság jogkörébe tartozik s ez az: hogy miután az árvászeki vizsgálat folyamán arról győződtem meg, hogy ezen város árva- pöntári számadásai ugyan 1861-től meg vannak, de azoknak csak 1/3-ad része van számvévoileg megvizs- gálva, a többi pedig az egymást felváltott különböző városi kormányzatok dacára mindekkorig számvévoí vizs- gálat alá sem vétetett, közgyűlésileg eltárgyalva és tör- vényszert felmentvénnyel ellátva pedig egy sem lett s mert azon körülmény, hogy az 1875. és 1876-ik évi árva- pöntári számadások a fenytő bíróság által egy korábbi közgyűlésnek fenytő peréhez, mely a szabadkai kir. törvény- széknél még most is folyamatban van, bekértek, ezen ren- detlenség további fentartására indokul egyáltalában nem szolgálhat, de azt is tapasztaltuk, hogy a Zenta városánál alkalmazásban álló egyetlen számvévoí, kit a szorosán vett közigazgatási körből reá háruló teendők és számvizsgálatok is túlságosan és erejét túlhaladólag vesznek igénybe, is hogy ezen teendők mellett az árvatári számadások- nak és az ez oldalról reá háruló rendes teendőknek tényleg a legodaadobb ügybizgalommal sem felelhet meg, arról pedig természetesen szó sem lehet, hogy a fent kiténtetett összes régi és újabbkori árvapöntári számadásokat megvizsgálja és a városi képviselőtestület elé juttassa, ugy ezen teendőknek elvégzése, valamint a rendszeres pöntári kezelésnek az előirástól kezdődőleg való biztosítása tekintetéből Zenta városánál még egy számvévoinek és egy könyvelőnek alkalmazása égetően szükséges, felkérem a tekintetes törvényhatósági bizott- ságot, hogy Zenta rendezett tanácsú város képviselő- testületét a fent jelölt árvapöntári számadások törvény- szerű elintézésére — valamint ennek kapcsán a jelzettem két állásnak sürgős rendszerítésére oly hozzáadással

felhívni kegyeskedjék, hogy amennyiben Zenta rendezett tanácsú város képviselőtestülete ezen felhívásnak 60 nap alatt eleget nem tenne, a megyei törvényhatósági bizott- ságnak kellene a megfelelő további intézkedéseket a város terhére foganatba vétetnie.

Kötelességszerűleg jelentem továbbá, hogy Gfeller Ferenc árvászeki számvévoí az ó-becsei árvatári szá- madások vizsgálata kapcsán elkövetett és az ottani köz- gyám elhalála után napfényre került visszaélései miatt hivatalától és fizetése 2/3-ad részétől is felfüggesztettem, — ezen feyelemi ügy vizsgálatával, a főjegyző urat biz- tam meg, eredményéről pedig annak idején jelentést adandok.

III. A megyei házipöntárt és az ott kezelt ala- pokat, valamint a megyei árvapöntárt is havonként az előirt módon megvizsgáltam és a legjobb rendben ta- láltam.

IV. A közmunka alap múlt évi hátraléka az előző közgyűlés alkalmával még kitétt 25,591 frt 04 krt, az óta befolyt e hátralékra 17,197 frt 05 kr, a szabályszerü formák között leírásba hozatott 207 frt 99 kr, tehát a a múlt évi hátralék a mai napon még kitesz 8186 frt — krt. A folyó évre közmunka fejében előírva volt (az engedélyezett subventiók nélkül) 291,499 frt 60 kr, erre a mai napig befolyt 251,249 frt 51 kr, szabályszerü leírásba hozatott 1,725 frt 47 kr, kitesz tehát ezen alap hátraléka még 38,524 frt 62 krt, mindkét címen pedig 46,710 frt 62 krt. E hátralék behajtása iránt részemről a legszigorubb intézkedések vannak megtéve.

V. A megyei tisztviselők és segédszemélyzet nyug- díj alapjának a megyei tisztviselők és segédszemélyzet, valamint a megyei közönség által felajánlott 4% -ból eddig esedékes 3% pótdából — az ezen alapot már terhelő kiadások levonása mellett a mai napon rendel- kezésre áll gyümölcsözőleg a zombori takarékpöntárban elhelyezve 107,483 frt 19 kr és 2317 frt 88 kr kész- pénz, összesen tehát 109,800 frt 47 kr. Az I. II. és III-ik részletből még kinn van és befizetés alatt áll 26,739 frt 17 kr.

VI. Az 1886-ik évi közpöntári számadásokból a múlt közgyűlés alkalmával már csak 4 volt kinn, — ezekből időközben befolyt 2 s így ma már csak kettő van behajtás alatt.

A közigazgatási számvévoiségnél a múlt közgyű- léskor adott jelentés szerint feldolgozás alatt maradt 114 drb, az óta oda befolyt 132 drb, összesen 246 drb. Ezekből elintéztetett: a) észrevételekkel 17 drb, b) ezen közgyűlésre előkészítettet 8 drb s így feldolgozás alatt maradt 221 drb.

Az 1888-ik évi előirányzatok a megyei számvévoisé- ghez az összes megyei községek és Zenta városa részéről is beterjesztettek és mindezek, az észrevételekkel kiadott 7 drb előirányzaton kívül, ezen közgyűlés elintézése alá is terjesztettek.

VII. A belviz rendezési ügyek közül: a zenta- adai lecsapoló társulat alapszabályai a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium részéről helyben- hagyattak, a Csikér szabályozása tekintetében pe- dig folyó hó 12-én Petrovoszellón az érdekeltséggel közgyűlést tartottam, melyben az érdekeltek képi- selői a szabályozás mikéntje és költségei iránt is megnyugtató információt nyervén, azok nagyrészeinek indokolt kérelmére, a helyi érdekeltségek érdemleges határozatainak beküldésére jövő évi febrnár hó 1-ig zárhatáridőt engedélyeztem.

A Csikérnek levezetésére nézve azonban a szabá- lyozási kérdéstől teljesen függetlenül is fog a fenti köz- gyűlésen keletkezett elhatározásból kifolyólag, a nagy- méltóságú közmunka- és közlekedési miniszterium vég- határozatának, a bácsi tiszaszabályozási társulattal szem- ben, az érdekeltség által elfogadott kulturmérnökségi tervek alapján, ha lehet annak szándékos hozzájárulásával, ha nem, annélkül is érvény szerezettni.

Az ó-kéri községi földek vízmentesítési engedé- lyét előző helyszíni tárgyalást e hó 16-ára tüntet- ki, s az a beérkezett jelentés szerint ugyanakkor meg is tartatott, a gombos-vajszkai szabályozási munkálat kiegészítő nagy dunai zsilip, a kulturmérnökségtől nyert értesítés szerint csekély, a tavasz előtt nem foganato- sitható munkák kivételével, elkészült.

VIII. Az újvidék-palánkai műntnak a 3 Palánkán átvonuló és egész a temetőig haladó része már részben forgalomba vétetett s az ezen szakasznak teljes készen léteéről szóló végjelentést minden percben várom.

IX. A személy- és vagyonbiztonság állapotát a zombori kir. csendőr-szárnyparancsnokságtól vett jelentés folyó évi december hó 10-ig terjedőleg, a következőkben tünteti elő:

Gyilkosság előfordult 2, kiderített 2, vizsgálat alatt áll 0.
 Rablógyilkosság nem fordult elő.
 Rablás előfordult 3, kiderített 2, vizsgálat alatt áll 1.
 Betöréses tolvajlás előfordult 25, kiderített 6, vizsgálat alatt áll 19.
 Lopás és tolvajlás előfordult 33, kiderített 20, vizsgálat alatt áll 13.
 Emberölés előfordult 5, kiderített 5.
 Gyújtogatás előfordult 3, kiderített 0, vizsgálat alatt áll 3.

Tüzeset ismeretlen okból előfordult 19. vizsgálat alatt áll 19 eset.

A községi rendőrségre vonatkozólag pedig van szerencsém jelenteni, hogy az ide vonatkozó 67 felebbezés, azok tartalmának részletes kimutatása és kimerítő indokollással a mult közgyűlésen adott ígéretemhez képest a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak tényleg felterjesztett, sőt hogy az ezen törvényhatósági szabályrendeletre vonatkozó közvetlen felvilágosításaimat ezen magas miniszteriumban már november hó elején megadván, ezen miniszterium elbírálási vagy jóváhagyási értesítését a legközelebbi időre várom.

X. A közegészségi állapot a negyedik évnegyed eddig elmulott szakában kedvezőlenebb volt, mint az előző harmadik évnegyedben.

A járványok közül a himlő, vörheny, kanyaró és ronesoló toroklob esetei ismételtelen felléptek és pedig:

A himlő: Doroszló, Feketehegy, Cserevka, Ó-Becs, Jankovác, Szeghegy, Prigl-Szt-Iván, Béreg és Ó-Szapár községekben.

A vörheny: Zenta város területén, Ó-Kanizsán és Feketehegyen.

A kanyaró: Ó- és Uj-Soóvé, továbbá Jankovác községekben.

Végül a ronesoló toroklob: Apatinban és Plávnán.

Az itt elősorolt járványok nagyobb mérvű terjedésének megelőzésére az iskolák bezárása elrendeltetett. Apatinban, Ó-Becsén és Zenta városában.

Egyéb járványos vagy ragályos betegségek a vármegye területén nem fordultak elő.

A harmadik évnegyed születési és halálozási adatai eléggé kedvező arányt tüntetnek fel; született ugyanis: összesen 6932 gyermek, meghalt 4154 egyén, tehát a születések száma 2778-al haladja meg a halálozási eseteket.

A gyógyszerterak vizsgálata, nemkülönben a véd-himlőoltás a megye területén teljesen befejeztetett.

XI. Az állategészségügyre vonatkozólag folyó évi október hó 6-tól, f. évi december hó 21-ig terjedőleg igen kedvező volt, amennyiben: takonykórban csak 9 drb ló szuratt le, lépfenében pedig elhullott 3 ló és három szarvasmarha, egy eb pedig veszettség miatt le-
lővetett.

Egyéb járványos betegség a háziállatok között nem fordult elő.

Kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, kegyeskedjék ezen jelentésem tudomásul venni, és Zenta városát az árvapéntári számadások haladéktalan elintézésére, úgy egy 2-ik számvévi és egy kitanulási állásnak rendszeresítésére határozatiilag utasítani.

Kelt Zomborban, 1887. évi december hó 20-án.

Schmausz Endre,
alispán.

Városi közgyűlés.

Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1887. évi december hó 28-án délelőtti 9 órakor főispán urunk elnöke alatt a városbáza nagytérjében rendes közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal:

1. Polgármesteri havi jelentés.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A folyó év december haváról szóló jelentésemet tiszteletteljesen a következőkben terjesztem elő:

I. A folyó évi közigazgatási iktatóba beérkezett ügydarabok közül november végével elintézetlen volt 675 darab, december hóban beérkezett 802 darab, összesen 1477. December hóban elintéztetett 738 darab. Hátralékban van 739.

II. A községi bíróságnál november végével elintézetlen hátralék nem volt. December hóban beérkezett 243 ügyszám, mely mind elintéztetést nyert.

III. Az árvaszéknél november hó végével volt hátralék 83 darab, december hóban beérkezett 72 darab, összesen 153 darab. Ebből elintéztetést nyervén 58, hátralékban maradt 97 darab.

IV. A kapitányi hivatalhoz december havában beérkezett 511 közigazgatási és 6 kihágási ügydarab, melyek 16 darab kivételével mind elintéztettek.

V. A közbiztonság a tanyákon történt egy betörés lopást kivéve, teljesen megnyugtató volt. A város belterületén előfordult többrendbeli azonban kisebb jelentőségű lopási esetekben egy a tolvaj mint az ellopott tárgyak is kézrekerültek. Tüzeset egy fordult elő, az elégett épületek azonban biztosítva voltak. A lefolyt hóban eltoloncoltatott 4, áttoloncoltatott 25 egyén.

VI. A közegészség december hó folyamán általában kedvezőnek mondható. A szórványosan előforduló himlőesetek kevesbedtek.

Az állategészségügy szintén kedvező volt. A juhlimlő megszűnése folytán elrendelt vesztgár e hó folyamán feloldatott, s erről a környékbeli hatóságok értesítettek.

VII. Befolyt e hóban:

1. Állami adó . . . . . 15268 frt 95 kr.
2. Községi pótdó . . . . . 3681 frt 61 kr.
3. Hadmentességi-díj . . . . . 354 frt 42 kr.
4. Állami közmunka váltásdíj 674 frt 50 kr.
5. Közs. közmunka váltásdíj 156 frt 09 kr.
6. Előfogati-díj . . . . . 148 frt — kr.
7. Birtokváltási-díj . . . . . 416 frt 36 kr.
8. Korcsmáltási-díj . . . . . 370 frt — kr.

VIII. A hirdetményi táblák e hó folyamán elkészülvén, a városnak a tekintetes törvényhatósági bizottság által kijelölt pontjain elhelyeztettek ugyan, a tapasztalat azonban csakhamar beigazolta, hogy míg a hirdetményi táblák egyrésze a közönség által egyáltalában nem vagy alig vétetik igénybe, addig az élénkebb forgalmu helyeken alkalmazott táblák kiesinyeknek bizonyultak. Ezen nehézség nézetem szerint akként lesz célszerűen megoldható, ha a városnak körülbelül 8—10 élénkebb forgalmu pontján a jelenlegieknél jóval nagyobb táblák alkalmaztatnak, az innen eltávolítandó eddigi táblák pedig a város oly jelentékenyebb pontjaira helyeztetnek el, melyekre az eddigi előirányzat szerint hirdetményi táblák nem jutottak. Ez irányban a szükséges intézkedések megtétele s a felmerülő kiadási többletnek a jövő évi költségvetés „előre nem látható kiadások” című rovatából leendő fedezése iránt a tekintetes törvényhatóság jóváhagyása reményében a városi tanácsnak teendek előterjesztést.

IX. Egyben kötelességemnek tartom felemlíteni, miszerint a tekintetes törvényhatósági bizottság által a hivatalos helyiségek átalakítása tárgyában még f. évi július 28-án 128. szám alatt hozott határozat azon részét, mellyel a városbázának a róm. kath. plébánia épület felőli földszinti oldalán levő bolthelyiségek hivatalos helyiségekké leendő berendezés céljából a szükséges terveknek Pártos Gyula budapesti építész által leendő elkészíttetése, ezen bolthelyiségek bérleteinek jövő év május 1-ig leendő meghosszabbítása és Gergurov Jakab 1891-ig fennálló bérszerződése folytán utóbbnevezett részére egy más megfelelő bolthelyiség átengedése kimondatott, a városi tanács csak annyiban vélte foganatosítandónak, hogy a Strohblum Herman, Muzsik és Partlies és Belt Sebestyén által bérelt boltok szerződéseit jövő év május 1-ig meghosszabbította; a Sztrilich és Hrabovszky cég által bérelt sarokbolt több évre szóló igen előnyös bérletének megszüntetése, Gergurov Jakab üzletének áthelyezése s a terveknek Pártos Gyula műépítész által leendő elkészíttetése iránt azonban takarékosági szempontból a tekintetes közgyűlés jóváhagyása reményében azért nem intézkedett, mert a járásbírósnak kihelyezése iránt a nagyméltóságú pénzügy- és igazságügyminiszteriumhoz időközben tett felterjesztések kedvező kimenetele esetén a hivatalos helyiségek átalakításának kérdése újabb beható tárgyalás alá lesz veendő, minek folytán a fentemlített boltok hivatalos helyiségekké való átalakításának szükségse is könnyen eleshetik.

X. Az artézi kut furási munkálatai a mult hó végén és e hó elején egy ideig azon okból szüneteltek, mert a már 280 méterig terjedő furás egy újabb esőgarmitura alkalmazását fevéen szükségessé, ily esővek a vállalkozónak pillanatnyilag rendelkezésére nem állottak. E hó közepe táján azonban a szükségelt esővek megérkezvén, azok a kutba már nagyobbreszt bevezettettek, s a szerződésileg még hátralévő 20 méter furási munkálatai még e hét folyamán folytatandó s mielőbb befejeztetni fognak.

A furás eddigi eredményeképp a kutból köztudomásulag állandó 14 fok hőségű vízmennyiség folyik, melynek azonban szűk ereje nincs. A vizet dr. Petrovits Dóme és dr. Wolrath József helybeli szakferfiak vegyelemezvén, miután abban az emberi egészségre ártalmas alkatrészeket nem találtak, teljesen jó ivóvíznek minősítették.

XI. Végül tisztelettel jelentem, miszerint a hó folyamán a város pénztárait megvizsgálván a kezelést teljesen rendben találtam.

Van szerencsém az előadottak folytán kérni, miszerint havi jelentésem tudomásul venni méltóztassék.

2. Honvédelmi miniszteri intézvény az építendő lakatnyában elhelyezendő csapatok tárgyában. A miniszter egynél több zászlóaljnak esetleges idehelyezése iránt a döntést a legközelebbi jövőnek tartotta fön, minthogy hevenyében csapatok áthelyezésére alkalom ninesen. Egyébiránt van remény, hogy a jövő hó folyamán e kérdés, melyet polgármesterünk nagy eréllyel szorgalmaz, el fog dőlni.

3. Belügyminiszteri intézvény Puskás Mátyás és Ulrich Vince közevátvámengedése iránti kérvénye és a közevátvám szedési jog meghosszabbításának kieszközölése tárgyában. Kérvényezők a váam alól fölmentetnek; és a városi tanács fölterjesztése a vámszedési jognak további öt évre szóló engedélyezése iránt elfogadtatik.

4. Az igazoló választmány jelentése a Szelence és Felsővárosban megartott bizottsági tag választások tárgyában. Dömötör Pál és Bittermann Nándor megválasztása tudomásul vétetik.

5. A közigazgatási bizottság 5 tagjának megválasztása. Megválasztottak: dr. Ambrozovits Károly, Millassevits János, Dalmay József, Kozma László, Koczkar Zsigmond.

6. Az igazoló választmány megalakítása. Főispán ur elnöké Barthal József, tagokká: Fejér Gyula, Tárcazy Mór és Lallósevits Jakab urakat nevezi ki. Megválasztatnak: Falcione Gusztáv, Heindlhoffer Róbert, Veszelinovits Péter, Reitter Nándor, Konyovits Jusztin.

7. A számonkérészek két tagjának megválasztása. Megválasztatnak Konyovits Jusztin és Kozma László.

8. A városi tanács előterjesztése a pénztárvizsgálat alkalmával kiküldött bizottság javaslata tárgyában. Tudomásul vétetik.

9. Polgármesteri jelentés a hátralékos adóügyi munkálatokhoz szükséges újabb költségek engedélyezése iránt. 540 frt megszavaztatik.

10. Nyugdíjkezelő választmány jelentése a tiszt-, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet nyugdíjáruléka megállapításáról szerkesztett kimutatás betérjesztése tárgyában. Elfogadtatik.

11. Nyugdíjkezelő választmány jelentése József Gyula, Karnász Kálmán és Sztolisits Mátyás nyugdíjárulékainak megállapítása tárgyában. Elfogadtatik.

12. Nyugdíjkezelő választmány előterjesztése Pakaski Milán rendőr és Sztójkov Mija örállólégény nyugdíjaztatása tárgyában. Elfogadtatik.

13. Nyugdíjkezelő választmány előterjesztése Krsztics Tósa örállólégény nyugdíjaztatása tárgyában. Nyugdíjaztatik.

14. Tanács előterjesztés Kosztits Mihály volt városi pénztárnok és Thurszky Antal volt városi ellenőrnek az 1851—1858. évi kőrházi számadásokról a felmentvény megadása iránt. Kiadatik a jogügyi és gazdasági bizottságnak javaslatáttelre.

15. Jogügyi és pénzügyi bizottságok javaslatai a postaföldek tárgyában. Elfogadtatik és az eddigi hasznélvezők által a jövő évi bérből fölvevett 420 frtot a város engedi; a hátralékos 300 frtot pedig a város fogja beszédni.

16. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a zárda építési bizottságnak és a zombori róm. kath. iskolaszéknak a zárdakertjében illetőleg a gradinai tanyai iskola kertjében szükségelt fák és cserjék díjmentes kiadása iránt. Kiadatik rendeltettek.

17. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a városi földek hasznélbeadás alkalmával felvett árverési jegyzőkönyvek jóváhagyása tárgyában. Jóváhagyatik.

18. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata Szelh György 62 frt 29 kr behajtatlan csárdabérének leírása tárgyában. Leiratott.

19. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata Rakodczay Pál szingigazgatónak szubvenció megadás iránti kérvénye tárgyában. Tekintve, hogy a színházat a vá-

rostól ingyen birja és szabad fűtést élvez, a kérelem megtagadtatott.

20. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata néhai Rezsny János volt adóvégrehajtó özvegyének halálozási negyed megadása iránti kérvénye tárgyában. Megadtatott.

21. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata Bácsér János és társának a színházrésztársaság megrendeléséből teljesített munkálatok költségeinek megtérítése iránt. Megtagadtatott.

22. Városi tanács előterjesztése többrendbeli közmunkaváltásdíjhátralék leiratásba hozatala tárgyában. Leiratattak.

Végeztill elnököl főispán ur rögtoni pénztári vizsgálatot rendel s erre Dalmay József elnöke alatt Falcione Lőrinc és Veszelinovits Péter urakat küldi ki.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

a
„BÁCSKA”
XI. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Néptanítók számára:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvmdájába küldendők.

Hirek.

A pápai jubileum — mint mult számunkban már említettük — újév napján fog megünnepeltetni az egész kath. világban; mihez képest nálunk is az előző napon, dec. 31-én, esti 7 óra után az összes harangok zúgása fogja hirdetni a közelgő nagy ünnepet, melyen 1/2 10 órakor Fejér Gyula apát-plébános által mondandó alkalmi sz. beszéd, utána pedig Te Deummal összekötött nagy mise fog tartatni, mire az összes kath. hívek meghivatnak. Az ünnepély pontban feltizkor veszi kezdetét.

Egyházmegyei hírek. Hirling Nándor, kulai káplán, a kulai plébánia ideiglenes vezetésével megbízott. — Ödri Lajos Dusnokról Szántóvára, Schmier Lajos Szántóváról Dusnokra, Simrák Béla Béreghről Kulára kápláni minőségben áthelyeztettek.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától. Belügyminiszter ur Onagyméltóságának f. évi december 10-én 80.031. sz. a. e. vármegye közönségéhez intézett rendeletében az előző években követett szokáshoz képest arról értesít, miszerint az újév alkalmából sem egyesektől, sem hatóságoktól üdvözlöt nem vár, hanem sokkal szivesebben látna, ha az újévi üdvözlöt megváltásával az azokra fordítandó szokott összegek valamely helyi jótékony célú intézmény javára adományoztatnának. Midőn ugyanily indokból vezéreltetve, az előző években ismételtelen felkértük volt t. Uraságot, hogy ugyanily módon az üdvözlöt szétküldésére szánt összeget a Bács-Bodrogh vármegyei árva- és szeretetház alapjának növelésére adományozni sziveskedjék, örömmel tapasztaltuk, hogy valamennyi ily értelmű felhívásainkat a legszivesebb, sőt mondhatjuk, évről-évre fokozottabb siker koronázta. Midőn tehát a közelgő újév alkalmából ismételtelen kijelentjük, hogy üdvözlöt nem kívántunk, azon kérelemmel fordulunk t. Urasághoz, miszerint az újévi üdvözlöt szánt összeget a létesítendő megyei árva- és szeretetház alapja javára második helyen adalítottok megküldeni sziveskedjék. Zombor, 1887. évi december hó 22-én. Sándor Béla s. k., főispán. Schmausz Endre s. k., alispán.

Pulszky Ferenc Szabadkán. A szabadkai Lloyd-társaság meghívásának engedve, Pulszky Ferenc neje társaságban lerándult Szabadkára, hol az erős havazás dacára nagy közönség gyűlt a pályaudvarba. A hatóságon kívül a Lloyd-társaság teljes számban jelent meg, s tüntető rokonszenvvel fogadta az illusztris vendéget. Az üdvözlő beszédet Blau Simon, a Lloyd-társaság elnöke tartá, melyre Pulszky meleg szavakban válaszolt. Dében diszebed volt a Bárány fogadóban, a város intelligenciájának részvétele mellett. Vidékről is számosan jöttek Szabadkára, hogy a kiváló tudóst üdvözlöljék. Este a Pest város szálloda dísztermében Pulszky felolvasást tartott a magyar zsurnalisztikáról. A terem zsufolási tömke volt, s a hallgatóság viharos éljenekkel fejezte ki rokonszenvét. Felolvasás után disztrakoma és tánc következett.

Vadászat. F. hó 21-én br. Rédl Lajos rasztinai nagybirtokos birtokán körvadászatot rendezett. Az idő eléggé kedvezett Nimród fiaimnak; hogy azonban az eredmény, 73 drb nyúl, sokkal csekélyebb volt az előző évekhez, abban leli okát, hogy több jó vadász vagy betegség vagy a rossz ut tartott vissza a megjelenéstől. A vadászatot fényes lakoma követte, mely derült kedélyhangulat mellett eltartott késő éjjelig.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület ig. választmánya folyó hó 29-én (csütörtökön) d. u. 3 óratól az alispán hivatalos helyiségében illeszt tartott. Lefolyásáról jövőre referálunk.

Ó-Szapárról írják: A községi előjáróság minden egyes tagja a bírótól kezdve az utolsóig újonnan választattak, sajnáljuk a régieket mert hivatásukat ismerő egyének voltak — míg ellenben az újonnan választottak valamennyien mind dühös ellenzékiek. Községi irnokokká Nikolits Aurél és Józits Ferenc egyhangulag lettek megválasztva, előbbi egy év óta működik a jegyzői irodában utóbbi már 5 év óta.

Medakov Péter, ki 3 évvel ezelőtt az újvidéki kir. fogház börtönéből megszökött s az idő óta mint hírneves rabló garázdálkodott, f. évi december hó 20-án a palánkai csendőrség által agyonlővetett.

Melléklet a „Bácska“ 103-ik számához.

Pályázat. Az általános ímeveldei alaphoz tartozó alapítványoknál az 1887. tanév kezdetétől következő ösztöndíj állomások jöttek újrászámításra, nevezetesen: I. A Matyasovszky-féle alapítványnál 1 állomás évi 90 frttal. II. A győri püspök Lippay-féle alapítványnál 1 állomás évi 120 frttal. III. A váci püspök féle alapítványnál 2 állomás évi 120 frttal. IV. A győri püspök Széchenyi-féle alapítványnál 2 állomás évi 120 frttal. V. Az Adamovits-féle alapítványnál 1 állomás évi 100 frttal. VI. A Szvoboda János-féle alapítványnál 1 állomás évi 105 frttal. VII. A Motkó-féle alapítványnál 1 állomás évi 48 frttal. VIII. A Nitzky-féle alapítványnál 1 állomás évi 158 frttal. Ezeknek betöltésére a pályázat azzal hirdetik ki, hogy ezen ösztöndíjakat csak rom. kath. vallású tanulók nyerhetik el, ha az első gimnasiális vagy reálosztályt minden tantárgyból jeles előmenetellel végezték. Megjegyeztetik, hogy az Adamovits-féle ösztöndíjra első sorban az alapító rokonai tarthatnak igényt és csak ezek hiányában más ifjak is. A Szvoboda-féle díjnal pedig az Eszterházy hercegi uradalomban szolgált könyvvivő számtisztok gyermekei és ezek után egyéb a hercegi kormányzósnál vagy gazdaságnál szolgált tisztok tanuló gyermekei fognak figyelembe vétetni. A győri püspök Széchenyi- és Lippay-féle azonkívül olyanok, kik dunántúli származásúak, a Matyasovszky-féle állomásra különösen Liptó, Trencsén, Turóc, Szepes és Árva megyei származású ifjak, a Motkó-féle család ifjak fognak figyelembe vétetni. A Nitzky-féle pedig mindenekelőtt családbeliek és ezek hiányában a Kisfaludy és azután a Paláti nemzetségből származó ifjak tarthatnak igényt. A benyújtandó folyamodványok következőkkel kellékelve szerezendők fel. 1. A legközelebb lefolyt 1887. tanévról szóló iskolai bizonyítvánnyal. 2. A folyamodó tanuló erkölcsi magaviseletéről, szorgalmáról és tehetségeiről szóló, az illető tanári kar által kiállított bizonyítvánnyal. 3. Hatóságai bizonyítvánnyal, mely igazolja a tanuló szüleinek nemesi, vagy polgári állását, netáni érdemeiket, továbbá a családtagok létszámát, vagyoni állapotukat, valamint azt is, bír-e eszedő, vagy egyik testvére ösztöndíjt és mely alaphoz? továbbá igazolja a tanuló leszármazását és egyéb kellékeket azon alapítványoknál, melyeknél e kellékek a fentebbiek szerint kívántatnak. 4. Megemlített a folyamodványokban azon kir. pénztár, melynél a folyamodó adományozás esetében, az ösztöndíj illetményt felvenni kívánja. Az ekképen felszerelt folyamodványok a Széchenyi- és a Lippay-félekre a győri püspökhöz, a váci püspök-féle a váci püspökhöz és a Matyasovszky-félekre a nyitrai püspökhöz, az Adamovits-féle Bács vármegyéhez, mint illető pártfogóhoz; a Motkó-féle Motkó Ferenchez mint a család idősbikéhez Pozsony város utján, a Nitzky-féle Nitzky Gyula m. kir. honvédelmi miniszteri titkárhoz, végre a Szvoboda-féle illetőleg a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz emzsendők és az illető tanintézetek igazgatóságánál 1888. évi január hó 25-ig mint ezennel kitűzött határrnapig benyújtandók, kik a beérkezett folyamodványokat a szabályszerű minősítvényi táblázatokkal együtt okadatolt véleményük kíséretében 1888. évi február hó 25-ig az illető tankertileti főigazgatóságához bemutatni, vagy mint önálló állami tanintézetek az illető pártfogóhoz, a Szvoboda-féle felől a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz közvetlenül eljuttatni fogják. A tankertileti főigazgatóságok kötelessége az egyes alapítványokra vonatkozó folyamodványokat külön jelentés vagy kísérő levél mellett a fent megnevezett pártfogóhoz 1888. évi március hó 10-ig okvetlen eljuttatni. A kitűzött határrnap eltelte után, vagy az illető tanintézetek igazgatóságok mellőzéseivel közvetlen a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz benyújtott kérvények egyszerűen vissza fognak utasítottatni. Budapestben, 1887. évi november hó 30-án. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

Gyászhir. Kovács Sándor paeséri jegyző saját és gyermekei: István, Sándor, Lajos, Zoltán, Béla, Katica, Etelka és Mariska, valamint szárai Kovács István és Kövesdi Julianna szülők nevében megtört szívvel jelentik a felejtethlen hitvestárs, anyja, illetve jó leánynak Katalinnak élte 38-ik, boldog házassága 18-ik évében f. hó 24-én esti 10 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 26-án délután 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tetetni. Paesér, 1887. december 24-én. Béke poraira!

Dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1887. évi december hó 31-én Szilveszter estjén tombolával egybekötött dal- és táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. „Dalra“, férfiak Storeh A.-tól. 2. Nyitány, Kéler Bélától, zongorán négy kézre előadják: Pataj Ella és Szlavy Aranka kisasszonyok. 3. „Werner bűsüdal“ Nessler „Stiekingeni trombitás“ című dalművéből, előadja Karvay József ur. 4. Népdal-egyveleg, vegyeskar Gaál Ferenctől. 5. „Az ékszer“, magánjelenet Coppée F.-tól, előadja Dombayné Róza asszony. 6. Trio, Vieuxtemps-től, hegedűn, harmoniumon és zongorán előadják: Spath Károly, Bieber Gyula és Bergmann Ágost urak. 7. „A szánkázás“, zenei tréfa F. X. Chwataltól, Bieber Gyula ur zongorakísérettel mellett előadja a dalárda több tagja. — Dombayné Róza asszony, Pataj Ella és Szlavy Aranka kisasszonyok, Bieber Gyula és Spath Károly urak szívesüggel működnek közre. A tanc alatt Herzenberger Sándor zenekara játszik. Belépőjegyek 1 frttal Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté esti 8 órakor.

Halálozás. Pertié Bertalan, bajmoki nyugalmazott plébános, Eszéken e hó 14-én elhalálozott.

O-Becsén e hó 23-án, pénteken, ment végbe a tisztújítás. A kedvezőtlen eső idő miatt kevesen érvegyesültek jogaikat. A választás 9 órakor kezdődött és példás rendben folyt le végig, a mi esti 9 óra után volt. A választás eredménye a következő: I. bírónak lón: Dörner Márton; II. bírónak: Gágty Milán, mindkettő közfelkiáltással. Közgámmá lón: Jung Antal; községi-pénztáros: Rajkovics, a volt pénztáros; adó-pénztáros: Szikra Jakab, a volt pénztáros. Az esküdtek — Kurtyán kivételével, ki helyett Stákit Jásó választott — maradtak a régiék. Végrehajtókká lónek: Előcsés József és Zelenák Antal. Az újonnan választott előjárószághoz szép reményeket fűzünk, különösen annak fejéhez, az új első bírósághoz, kit vékony, higgadt és lelkiismeretes egyének ismerünk. Adja is az Isten, hogy mindvégig a község érdekében és megalégedésére mű-

ködjenek! — Szeretett plébánosunk állapota még mindig aggasztó. Folyó hó 23-án érkezett sürgöny szerint orvosi tanácskozmány tartott állapota felett, mely azonban a bajt nem tartja veszélyesnek. Bár ugy lenne! Mert nyugtalanul és izgatottan várjuk azon napot, melyen közzéadjuk üdvözölhetjük. —

Csataalján e hó 17-én tartott meg az iskola-kötelesek beoltásáról szóló törvényes intézkedés: 2. a helyi tanítók elismerése méltó szorgalmának méltánylása; 3. az iskola vagyon mérlege; 4. a magyar nyelvnek minél kiterjedtebb mérvben való tanítása. — Ugyanitt e hó 20-án folyt le példás rendben a községi tisztújítás ily eredménnyel: Bíró: Reichard Ágoston; adó-pénztárnok: Koch Bálint; községi pénztárnok: Mayer János; árvaatya: (3-ad ízben egymásután) Szűjev István; esküdtek: Jungabel János, Türi János, Volfarth József, Kriszmann János, Rehmann Bálint. Végre irnok: Tarezal János. Tehát öt János!!

Karácsonyfa. A zombori jótékony magyar nőegylet karácsonyfaünnepélye alkalmával 111 iskolás szegény gyermek és pedig 60 fiú és 51 leány lett felruházva és karácsonyi ajándékokkal ellátva. A jótékony egylet megragadja az alkalmat a szíves adakozóknak és mindazoknak a kik e szép és emberbaráti cselekvény létesítését bármily módon előmozdítani kegyesek voltak leghálásabb köszönetet a nyilvánosság előtt is kifejezni. Első sorban hálásan kell megemlékeznie a helybeli takarékpénztárról, mely érdemes igazgatója, Barthol József ur által, ezen karácsonyfa ünnepély céljaira 180 frtot volt kegyes az egyletnek rendelkezésére bocsátani. Hálás köszönetet mond a jótékony egylet a többi nemes szívű adakozóknak és közreműködőknek is, a kiknek névsora a következő: Beke Irma 5 frt, Fejér Gyula 10 frt, Wundszám Kornélia 1 frt, Szaiach Ferenec 5 frt, Stverteczky Augustus 2 frt, Joksmann Izabella 1 frt, Vojnics Berta 1 frt, Schöffner József 5 frt, Alföldy Geleonné 5 frt, Margalics Izabella 1 frt, Tunner Mária 1 frt, Kohut Ilka 1 frt, Falcione Gusztávné 5 frt, gróf Engelszhauszné 5 frt, Dalmay Józsefné 5 frt, Wagemann Etelka 5 frt, Sándor Béláné 5 frt, Fernbach Bálintné 20 frt, Gözer Vitusné 1 frt, Beke Miklóská és fivére gyűjtőivén 18 frt 15 kr, Lang Magdolna 2 frt, Barthol Stefánia 10 frt, Halm Erviné 1 frt, Sztrilich Mihályné 2 frt, Vadas Kálmáné 1 drb arany, Kőrös Eszter 2 frt, Városv Paulina 1 frt, Belt Katalin 1 frt, Bittermann Nándorné 2 frt, Dömötör Pálné 1 frt, Schöffner Mária 2 frt, Kekezoivits Mátvás 1 frt, dr. Spitzer Mórné 2 frt, Kandler Mária 1 frt, Hoffmann Frigyes 3 frt, Szemző-Istvánné 5 frt, Szilágyi Mórné 5 frt, Esztergamy Hermin 5 frt, Esztergamy Borbála 5 frt, Husvéth Mária 15 és fél méter szövetet és 9 kendőt, Schmiedbauer Teréz és Liebhardt Lajos 4 frt árú cukorsüteményt, Szupek Ede 1 frt 40 kr árú viaszgyertyákat, Schlieszer 3 rőt vásznat, Tápay Istvánné 6 pár kötött harisnyát volt szíves ajándékozni. — Varni szívesek voltak: Gráf Nikázné 5 egész öltözetet, Wundszám Kornélia 3 egész öltözetet, Longauer Berta 3 egész öltözetet, Wolf Esztergamy Mária 3 egész öltözetet, 2 szoknyát és 12 kötényt, Paresetics Franciska 2 egész öltözetet, Thim Antonia 2 egész öltözetet, Kalapsza Béla egy egész öltözetet és 1 kabátkát, Városv Lászlóné 1 egész öltözetet, Esztergombi Franciska 1 egész öltözetet és azonkívül megszabta az összes ruhákat, Paresetics-Eibachné 1 egész öltözetet, Zomboresevics N. egy egész öltözetet, Arnbruszt Gizella 6 kötényt, Dittlich Mária 6 kötényt. — A kis Beke fiuk gyűjtőivén egy név hibásan közöltetvén e hiba helyreigazították: nem Remlinger, hanem Rosenberg Mór adományozott 1 frtot. — Bár a nemes tett önmagában hordja legméltóbb jutalmát, a jótékony nőegylet a szenedő emberiség nevében újra szívből fakadó hálás köszönetet mond mindazon nemes szívű emberbarátoknak, kik öt e jótékony működésében segíteni és gyámolítani szívesek voltak. Kelt Zomborban, 1887. évi december hó 25-én. Esztergamy Borbála nőegyleti elnök, dr. Margalics Ede nőegyleti titkár.

Ügyvédi kamarai hírek. Olay Lajos ügyvéd, a szabadkai ügyvédi kamaránál felvétette magát. Működését Szabadkán fogja folytatni. — Koczár Zsigmond volt zombori járásbíró szintén felvétette magát a kamarai jegyzékbe, mint Zomborban működő ügyvéd. — Rudits Mihály apatini ügyvéd lakását a szabadkai ügyvédi kamará területén Zomborba tette át. — Keményfi Pál újvidéki ügyvéd elhalálozván, irodája részére gondnokul Rohonyi Gyula újvidéki ügyvédet nevezte ki a kamara. — Haller József újvidéki ügyvéd saját kérelmére, Vértési Károly pedig Budapestre költözése folytán a kamarai jegyzékből töröltetett.

Kínos jelenet játszódott le a minap Szabadkán nyílt utcán. Mamusch Ágoston, ki a legutóbbi képviselő választásnál vál. elnök volt, Buchwald Lázár ügyvédet s a „Szabadkai Hírlap“ szerkesztőjét az utcán megtámadta, s orvul pár botütést mért rá, miket a mísem sejtő ellenfél a kezével felfogott. A támadás okául egy a „Sz. H.“-ban megjelent cikk jelezte, melyben Mamusch Ágoston azon magatartásáért, melyet Szerb György vizsgálóbíró előtt a megtámadott választás vizsgálata alkalmával tanusított, gyávanak nevezeték. Mamusch kihívatta Buchwaldot, ki segédeül dr. Mukits Károlyt és Vojnich Sándort nevezte meg. Ezek az ügyet beületelbírószág elé akarták terjesztetni, mert Mamuschnak még számos elintézetlen beületelbíró ügye van. Mamusch ezt el nem fogadta, hanem az említett módon vélt Buchwaldon elégettelt venetni.

Lopás. A napokban éjnek idején Kauffmann Zsigmond bécsi kereskedő kárára Gomboson lopás követtetvén el 1364 frt 41 kr erejéig. Azonkívül Kauffmann Emánuel megbízott kárára 75 frt középen kivált még következő bevásárlók által nyert elölegekről kiállított német szövegű blanquettaszéru elismervények vitettek el, u. m. Krausz József bogojevai által 1887. IX. 24. 10 frtról, X. 12. 10 frtról, Draeh Antal hódásági lakos által 1887. IX. 24. 15 frtról, Dubatsek Pál karavukovai által 1887. IX. 14. 10 frtról, IX. 20. 20 frtról, IX. 29. 20 frtról, X. 21. 20 frtról, Abraham Izrael Déronyáról 1887. VIII. 23. 100 frtról, IX. 2. 20 frtról, Speizer Valentin Hódásági 87. VIII. 15. 5 frtról, IX. 22. 20 frtról, Roheim Ignác dorozslói 87. VIII. 18. 50 frtról, X. 6. 100 frtról, Haas József rác-militiési által 87. VI. 4. 20 frtról, IX. 10. 20 frtról, IX. 27. 20 frtról, X. 2. 10 frtról, X. 28. 30 frtról, György Pál bogojevai 87. VII. 28. 5 frtról, VIII. 15. 10 frtról, VIII. 23. 10 frtról, X. 13. 10 frtról, Hoffmann Sá-

muel vajszkai II. 4. 35 frtról IX. 11. 10 frtról, VIII. 21. 30 frtról, VIII. 22. 30 frtról, IX. 4. 50 frtról, VIII. 28. 25 frtról, IX. 11. 50 frtról, X. 2. 10 frtról, X. 9. 20 frtról, Fischer Mátvás bácsi I. 6. 30 frtról, VIII. 14. 20 frtról, VIII. 16. 15 frtról, IX. 29. 30 frtról, Müller Antal Parabuty 87. I. 6. 20 frtról, IX. 21. 20 frtról, Karl József hódásági 87. I. 6. 30 frtról. Továbbá egyes termelők vagy kereskedők által árura vett előlegekről adott kereskedői német szövegű kötvények, illetve kötések, u. m. Ling Márton militiési által buzára á 6 frt 120 frtról, Streile János militiési által 50 m. m. buzára á 6 frt 302 frt 50 kr. Páky József dorozslói által 20 m. m. buza á 6 frt 20 kr 122 frt, ugyanaz 10 m. m. zab á 4 frt 60 kr 45 frt, Haas József militiési 5 m. m. buzára á 5 frt 31 frt, Zuckermanel karavukovai 35 m. m. zab 156 frt, Wenk József déronyai által 200 frtról levélben kiállított elismervény, Knöbl József levélben elismervénye 400 m. m. buzára 400 frt és zabra 400 frt. Apatini szbiró.

A Sugovica szabályozása. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter elrendelte a bajai Sugovica holt Dunameder hajózatotávó tételére vonatkozó tervek elkészítését és ezeknek kidolgozásával a budapesti m. kir. folyamagatói hivatalt bizta meg.

Halálozás. Szabadkán Szigeti Sándor az ottani kereskedelmi- és iparbank vezértitkára, folyó évi december hó 19-én elhunyt.

Árverés. Gábrits Pál 3459 frtra b. ingatl. 1888. január 10. Szabadka.

Választás. Topolyán a r. kath. kántorválasztás folyó hó 15-én ment végbe, mely alkalommal kántorrá 23 pályázó közül: Pali Lajos választott meg szótöbbséggel.

Névváltoztatás. Kiskoru Harlikovits Antal és Ernő bajai lakosok, vezetéknevüket „Strázsa“-ra változtatták.

A bajmoki községi képviselőtestület a következőkép alakult meg: bíró: Bagó Pál; albíró: Czettl Lőrinc; esküdtek: idős. Ritscher Jakab, Hajnal Pál, Varga József, Péich Simon; községi pénztárnok: Szkendervich Mátvás; adó-pénztárnok: Birosevich Jenő; községmester: Hajnal Mihály; irnokok: Alföldy Géza és Ehrenreich Herman; végrehajtó: Görbey István.

Esküdtszéki tárgyalás. A kir. főügyészségnek Gruics János újvidéki lapszerkesztő ellen emelt sajtópanasz ügyében a napokban tartották meg az esküdtszéki tárgyalást. A tárgyalás a vádlott meg nem jelent, miért is az esküdtszéki tárgyalás az eljárás szabályzat 80-ik §-a értelmében volt megtartandó. Gruics János beadványt intézett a sajtóbírószághoz, melyben az ellene folyamatban volt sajtóügyi eljárás megszüntetni kéri, minthogy utólag megtudta, hogy a szerkesztése alatt álló „Szerbszki Narod“-ban 1885. évi október 8-án megjelent inkriminált közlemény írója Jovich Tivadar hírlapíró; a ki ezt nem is tagadja. Geguss Gusztáv közzéadó hivatkozott a vádlottnak a sajtóügyi vizsgálóbíró előtt tett vallomásra, melyben azt adja elő, hogy az inkriminált cikk íróját nem nevezi meg, de nem is tudná megnevezni, mert ő kéziratosokat három hónapnál tovább nem őriz. Egyébiránt noha nem ő szerzője a cikknek, a felelősség elvállalja. Ezáltal a szerzőt kivonta a felelősség alól s a sajtótörvény 33-ik §-a értelmében ő vonandó felelősségre, annál is inkább, mert a vádlott csak a törvény kijátszását előzta akkor, midőn a szerzőt oly időben nevezte meg, midőn az ellen elváltás indokából már eljárni nem lehet. A sajtóbírószág az ügyész indítványhoz képest az érdemleges tárgyalás megtartását rendelte el. A panaszolt hírlapi cikke bizonyos Bosnyákóvics Péter újvidéki kereskedő ügyében folyt büntviszáglatra vonatkoznak. A többek között fölemlíti, hogy „ebben az ügyben valóságos spanyol inkvizíció“ folyt, a mig az illető azt nem vallotta, a mit „bizonyos személyek“ neki előmondottak; egy bántalmazott egyén több napig volt beteg a kínzások következtében, egyik pedig már át volt adva kínzás végett a esendőröknek s a szerenesetlen csak az által szabadult meg, hogy megígérte, hogy a vizsgálóbíró parancsához képest fog valani. Felhozta továbbá, hogy a hazug tanuk ez ügyben az utéan kerestettek s azoknak ezreseket ígértek stb. Végül a vizsgálóbíró támadja meg s hivatalos köteleseire vonatkozólag oly állításokat hoz fel, a melyek valódiságuk esetén a bünvádi eljárás megindítását tenék szükségessé. Geguss Gusztáv közzéadó kérésére felolvasták a Bosnyákóvics Péter velencei születésű újvidéki kereskedő ügyében hozott ítéleteket annak igazolása végett, hogy Szlavy Sándor bíró a vizsgálat vezetésében teljesen korrekte járt el s a melyekből kitűnik, hogy a bíró ellen felhozott állítások valótlanok. Az újvidéki törvényszék Bosnyákóvics Pétert gyűjtogatás és ezzel eszmei halmazatban álló család büntintétek kísérlete miatt 4 évi fegyházra ítélte; a másodbírószág a büntetést 8 évi fegyházra emelte fel, mig a kir. kuria Bosnyákóvics Pétert 7 évi fegyházra ítélte. Ezután Geguss Gusztáv közzéadó terjesztette elő vádját, kérvén a vádlottnak szigorú megbüntetését, mire az esküdtszék visszavonult s hosszabb tanácskozás után a vádlottat egyhangulag vétkesnek mondta ki a rágalmazásban. A bíróság a verdikt alapján Gruics Jánost két havi fegyházra és 500 frt pénzbírságra, esetleg még ötven napi fegyházra és 85 frt eljárási költség megfizetésére ítélte.

A „Zombori Népkör“ számára megrendelt 1888. évi hírlapok azon évek 1-ső napján délután 3 órakor tartandó árverésen elfognak adani.

Monostorszegehen e hó 23-án Mack Jánosné nem közönséges kriszkindivel ajándékozta meg férjét; ugyanis két fiú és egy leány gyermeket szült, kik jelenleg a legkittünbő egészségnek örvendenek.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi közlönye, a „Gazdasági Értesítő“ december havi 12-ik száma a következő tartalommal: Szőlőművelés homoktalajban. — Szabályzat az állami bika-vásárlást illetőleg. — Kas-e vagy kaptár? — Kazlak köbtartalmának és kazalba rakott széna súlyának a kiszámítása. — Vegyesek: Új biztosítási törvény. Súly megállapítása hizott sertéseknél, mérés nélkül. Ragadós hasmenés ellen a borjúknál. Sót a szarvasmarhának. Hányászor fejünk? Ne hagyjuk a trágyát kupacokban a földön. A eserebogarak irtása. — Különfélé.

Hymen. Sztrilich Zsigmond, helybeli jó hírnevű fűszerkereskedő, jegyben jár a kedves és művelt Hameder Vilma kisasszonnyal, özv. Hameder Györgyné leányával.

Időjárás. A lefolyt karácsonyi ünnepeken ugyan csak fehér leplet öltött a természet s oly vastag hóréteggel borította be a földet, hogy egy kis fantáziával Muszkaországban képzelhettük magunkat — a muszka-háboru nélkül is. A vonatok már pár nap óta fenakadtak s immár harmadik napja, hogy fővárosi lapot nem láttunk. A jégzajlás is megindult megyénk körül úgy, hogy a hajójárást be kellett szüntetni. Egyszóval kemény, zord, téli napok köszöntöttek be.

Birtokeladás. Monostorszegi községhez tartozó remanenciális 1400 holdas kincstári birtokot a folyó hó 19-én Zomborban megtartott árverésen Szauerborn Károly és Falcione Lőrinc, helybeli birtokosok, vették meg 111,000 frt vételárban Wánoscher és Roheim árverezők ellen.

Irodalom.

A legolcsóbb és változatos tartalmú gazdasági szaklap ez idő szerint a „Földművelési Érdekeink“ című hetilap, a magyar gazdatisztek és erdészek egyesületének közlönye. E lap az 1888. évi tizenhatodik évfolyamába lép, ami egymagában tanúságot tesz arról, hogy sikerült neki a gazdaközönség igényeit kielégíteni s tetszését megnyerni, mert minden irányban független lap lévén, mely sehonnan anyagi támogatást nem nyer, fenállása igazán a gazdaközönség körében kivívott elismerésben gyökerezik. De a szakbizárral részéről is oly elismerésben részesült e lap, mely a gazdaközönségre nézve nyomtatékos ajánlatnak mondható, a mennyiben az 1885. évi országos általános kiállítás alkalmából a mezőgazdasági és gazdasági szakoktatási csoportjának szakjuroje a lap gyakorlati irányának különös méltatása mellett a nagy kiállítási éremmel tüntette ki. E lap feladata a gazdasági érdekképviselet fejlesztése a gazdaság jövedelmezőségének fokozására alkalmas módok és eszközök ismertetése, valamint a gazdasági fogalom minden irányban való előmozdítása lévén, folyton figyelemmel kíséri a mezőgazdaság érdekében hozott törvényalkotásokat, közigazdasági és mezőgazdasági-politikai kérdéseket, aktuális cikkeket közül minden gazdasági mozzanatról, de legfőbb súlyt fektet a szakismeretek, a gazdaság minden ágában felmerülő újabb tapasztalások terjesztésére, jelesül a földművelés, növénytermelés, trágyakezelés, telkesítés, üzlettan, az állattenyésztés, takarmányozási hízalás, tejgazdaság, baromfitenyésztés és állatgyógyászat, valamint a gazdasági gépészet, építészeti, ipar stb. körébe tartozó szakközleményei által törekszik a gazdasági értelem s üzleti jártasság elterjedésére hatni. A hetenkint 1 1/2 nagy ivnyi terjedelemben megjelenő szaklap ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt. tehát a legolcsóbb gazdasági hetilap, legkivált ha változatos és élénk tartalmát is figyelembe vesszük. Kéthetenkint e laphoz külön mellékletként a „Falusi Gazda“ című népszerű gazdasági lap is jelenik meg, melynek előfizetési ára egészévre 3 frt s mely jóformán egyetlen szaklapja a magyar földműves népek, de nagyon ajánlható azoknak is, kik a földnépével állandóan érintkezve, gazdasági szakértelmére befolyást gyakorolni kívánják, nevezetesen a papok és lelkészek, jegyzők és néptanítóknak stb. kik erre a lapra különös kedvezményekkel fizethetnek elő, a mennyiben a lapkiadóvállalat a közérdekre való tekintettel a nevezetteknek a „Falusi Gazdát“ egész évre 1 firtért megküldi. E lapok kiadóhivatala (Budapest, Erzsébet tér 19. sz.) mutatványszámokat bárkinek küld, ha az iránt levelezőlapon megkerestetik.

Színház.

Iskariothi Judás, tragédia. Irta dr. Váradi Antal. (Vasárnap, december 25-én.) A három vendégtékos előadás végre kimerítette a közönséget. A mai előadás, leszámítva a hérlőket igen gyér közönség nézte Váradi hatásos tragédiáját. Annak idejében, midőn e darab Budapesten először adatott, sokan „hozsáná“val fogadták, mások pedig megbotránkoztak a keresztény vallás nagy korának ilyen profanizálásáért. Mi egyiket sem tesszük. Nem vagyunk nagyon elragadtak, de nem is botránkoztunk meg, mert Váradi elég tapintatosan válogatta ki e kor azon eseményeit, melyek a színpadra hozhatók, s ezeket egészen is állította össze. Az előadás meglehetősen ment. Különösen díszesre méltók: Dombayné (Magdolna), Rakodczay (Péter), Mihálka (János) és Dombay (Judás). A közzenére is lehetne egy kis figyelmet fordítani. Ma például igen furesen vette ki magát, hogy a legragikusabb végű felvonás után a lehető legtrivialisabb sehnell-polka hangzott fel az orszertből.

Mikádó. (December 26.) Közkívánatra nagyed-szer. Uj kuplettekkel. Ugy a „közkívánat“, mint az „uj kuplettek“ szuperáltak.

Gauthier Margit, a kaméliás hölgy. (December 27.) A Dombay párjuttalomjátéka volt és a Dombay pár játszóta benne a főszerepeket, ezzel körülbelül azt is elmondtuk, hogy a juttalomjáték minden tekintetben jól sikerült s az előadás kitünően ment. A közönség a művész pár iránti rokonszenvének az idén még nem látott bizonyítékát adta. Volt telt ház, koszoru, csokor, ajándék, taps. Dombayné ritka műveltségben részesítette a közönséget, nehéz szerepét olyan megkapóan, érzelmeit oly igazi módon tolmácsolta, hogy a közönség vele sirt. Dombay tehetségének és vérmérsékletének teljesen megfelelő szerepében méltó pártfele volt Dombaynének. Rakodczay epizod szerepében, mely különben a darab bonvonalát képezi, rászolgált a tapsra.

Házassági három parancs. (December 28.) Születési mulattató vigjátéka kis közönség előtt folyt. Sokat nevetünk, ez az előadásra jó kritika.

Pénteken béreltszűnetben „A fekete dominó“

Vasárnap Jókai látványos történelmi drámája „A szigetvári vértanúk“, hétfőn a zombori tüzoltók javára „A tó leány“ népszimnű, kedden Rakodczay javára „III. Richárd király“ adatik, ez lesz az utolsó előadás.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Zombor, 1887. évi december hó 30-án pénteken

először

A FEKETE DOMINÓ.

Vig opera 3 felvonásban. Irta: Scribe. Fordította: Lengyel Dániel. Zenéjét szerző: Auber. Rendező: Rakodczay Pál. Karnagy: Graspontner Antal.

Első felvonás: **Zárdahölgyek dominóban.**
Második felvonás: **A dominó kalandja.**
Harmadik felvonás: **Apácából menyasszony.**

SZEMÉLYZET:

Lord Elford	Mihálka.
Juliano gróf	Csige.
Massarona Horacio	Kövi.
Angela, } zárdahölgyek	Némethy Gizella.
Brigitta, }	Mátray Margit.
Ursula, }	Angyal Ilus
Gertud, } apácák	Mezeyné.
Claudia, } apácák	Baksayné.
Juliano gazdasszonya	Andrássy.
Gil Perez, a klastrom házigazdája és felügyelője	Palotay.
Lopez	Szöllősy Hermin.
1-ső	Fehérváryné.
2-ik	Baksayné.
3-ik	Benkő Ida.
4-ik	Gálfi Gizella.
5-ik	Béressi Mari.
6-ik	

Urak, álarcsok. Színhely: Madrid.
Az énekkarban BEHUMI GYULA ur. a m. kir. operaház tagja is közreműködik.

Kezdete 7, vége 10 óra után.

A társadalom s a női kedély.

Bizonyára hálásak hölgyeink azok iránt, kik nehéz társadalmi helyzetük könnyítésén fáradoznak, vagy legalább mellette szavaznak. Szép s nemes kedélyre mutat e pártfogás, csak hogy nem találta el valódi módját.

Nemrég olvastam e lapokban, ily tartalmú cikket. Lektelőző a jóakarát, az emberszerető cikkíró részéről! De csak a jóakarát. A könnyítés! Vajjon minő jogokat adjon a társadalom a vagyonszerzésben nőnek számára? Hiszen munkálkodásra talán elég tért. Minden munkában a férfikkal egy színvonalra nem állíthatók soha sem. Minden erőlködés, minden időtöltés hiába való e tekintetben. Nem ismeri a nő gondolkodás módját, s még kevésbé kedélyvilágát az, ki ilyet remél.

Tért nyitni számukra? De miben? — Mindazon helyek, melyek számukra valók, azok, melyek legjobban megfelelnek természetüknek, már elfoglaltak általuk. Találunk elég számmal tanítókat, postamesterket, varrónőket, s divatárusokat. Azonkívül alkalmaztatnak mint pénztárosnők stb. Joga van ilyet nyitni, dolgozhat különböző kézimunkát.

Kérdem most, vajjon mily pályá álljon nyitva számukra? Egyedül talán még az orvosi az, mely kedélyvel megegyezik. Vagy talán álljon be írónak? Különböző okok ellenzik ezt. Első sorban gyenge testalkata s idegzete, mellyel női-kézimunkát könnyen végez, de a görnyesztő folytonos írást nem bírja el.

Legyen talán ügyvéd, vagy bíró? Ez sem nőnek való! Sokkal jobb s gyengébb szívű, semhogy eléggé igazságos tudna lenni a bűnösök szemben.

Híjjába, nem nyilvános szereplésre teremtett a nő. A női kedély melege nem tűri a nyilvánosság hideg leget. Déli növényhez hasonló, mely csak enyhe ég alatti élhet, s a hideg lég érintése megöli. Nem boldogulna az, a kiméltelen egykedvű érintkezésben. Megszint igazi hölgy lenni, ki ezt kibírja. Félig nő, félig férfiu természetű lesz. Oly egyén, ki sem azzá nem lett, amivé a természet alkotta, sem azzá, amivé lenni neveltetett. Ellenmondásba jó önmagával s terhe lesz a társadalomnak.

A kedély, a fonséges nemes szeretet az, mi a nőnek értéket ad. Ez teszi őt magaszattá — ez az ő világa.

Nem kell neki ölbe tett kézzel várnia, míg valaki megkönyörül rajta, s megosztja vele életét. Ez tévedés, hibás felfogás s előítélet. Igen tagadhatlan, hogy az a tulajdonképeni hivatása, hogy nő s anya legyen, — de tagadhatlan az is, hogy sokszor önarakata, legtöbbször azonban a körülmények akadályozzák ebben. Vén leány marad. — S ez átka a nőknek. Itt van a társadalom hibája, mondhatni vétke. Az előítélet, a gúny, mely a vén leány életét kíséri, szomorú bizonyossága a valódi felvilágosultság, az igazi műveltség hiányának. Midőn valaki tudja, hogy a nők, (szerecséltenségek), számban túlhaladják a férfiakat, midőn tudja, hogy a nehéz anyagi viszonyok miatt hányan tüttenek el a családayai s feleség szereptől, s mégis van lelke élcelni, gúnyolódni azok fölött, kik támasz nélkül, saját gyenge erejükkal küzdek végig az élet nehézségeit: akkor nem haladást, nem műveltséget, hanem barbárságot bizonyít.

Itt a nőemancipáció csomópontja. Ezt oldják fel, vagy vágják ketté, — s a társadalom megtette kötelességét, véghez vitte a könnyítés nagy munkáját.

Mennyi keserűséget, mennyi méltatlan szenvedést okoz ez előítélettel való félelem a szegény nőknek. Örvény ez, melybe oly számosan bukunk. Ha a szegény leány, hogy tisztas munkában megőszülve, beestlést s elismerést szerez magának, úgy mint valóban megérdemli, ha tudja, hogy osztályrésze nem gúny, hanem részvét lesz, úgy örömmel s meglepéddel végzi munkáját, hasznára lesz úgy másoknak, mint környezetének. Tért talál, mint már említém, magához illő munkában, mely mellett megmarad gyengéd, jószívű nőnek, ki, ha nem is mint anya vagy feleség, de mint gyermek vagy testvér, rokon vagy felebarát árasztja maga körül a szeretet melegét. Ez a nő hivatása.

Minden öreg volt gyermek s ifjú. Egy nő sem öregedett meg ki 17 éves nem lett volna, s hogy valaki mint asszony vagy leány aggodt el, az az illetőnek sem saját érdeme, sem bűne. Vajjon miért gúnyolják a pártában maradtat?

Midőn tude fiatal leányka volt, hódoltak neki, szívesen látták. Midőn eltétek tavasza elmúlt, nevetnek fellette. Miért van ez? Mivel indokolható az ily észjárás? A fiatal, a csinos, tetszik, — jó, — ez a jó izlés kifolyása. De miért nevéssük az öreget, a kevésbé szépét? Az öreget beestlmi, a rutat, a hibást szánni, — azt hiszem ez illő felvilágosult művelt emberekhez! Vagy ha nem tud valaki ily egyén iránt tisztelttel érezni, ha nincs oly szíve, hogy szánja, ugy legalább annyi józan esze lehet, hogy beláthassa, miszerint ez éppen nem nevésséges.

Mig a társadalom ily szegényítő hibákkal heneget, mig előítéletet uralkodtat a helyes észjárás fölött, addig hiába tanakodnak azon, miként könnyítsék a nők nehéz társadalmi helyzetét.

Azt mondják, sok nő érez magában tehetséget s hivatást szélesebb szerepkörre, mint aminő a háztartás. Lehet. De érzi azt is, hogy valami visszatartja őt. Lehet,

hogy van tehetsége, bizonyos, hogy kiképezhető, de még ebben is kételkedik a társadalom. Nagyon hisz a hosszú haj sajnos következtetésében. Itt is van előítélet. Még ezt is le kell küzdeni. S ha ez sikerülne, ha elismeréssel fogadná a társadalom a női szereplőket, nehéz feladat maradna, előbb még a gyengédségét s mély érzést kiölni szívükből. Edzeni, férfiasítani kedélyüket. Ez szükséges, mert a legkittünőbb, legtehetségesebb s legtekinélyesebb férfiaknak is nehézségekkel, rágalommal s gyanúsításokkal kénytelenek szembe szállni. Minden erejükre szükségük van, hogy helyt állhassanak. Mivé lenne egy nő? Hány bírná ezt ki? Vagy nőies egy Mihkel Lujza? Mi lenne a társadalomból, ily nőkkél? Ki végezné a nevelés nagy s magasztos munkáját? Kire lennének bízva a kiseddek, kik karjaikat kinyujtva szeretetért esedeznek.

Vagy osztályozni lehetne a nőket, hogy kiket neveljenek asszonyokká, kiket vén leányokká? Ha az ember sorsa a böleső fölé volna írva, mily tívósen lehetne előre gondoskodni. De sajnos ez nem így van. Nem tudhatni mi vár egyesekre a jövőben, azért neveljük ugy a leányokat, hogy bármely tekintetben megfeleljenek nőiességeknek. Tudjanak munkálkodni, legyenek erélyesek, de erélyesek s gyöngéd lények is.

A társadalom engedjen tért számukra előítélet nélkül, ismerje el emberi voltukat, beestlje ugy, mint érző lényeket beestlmi kötelessége s megfogja látni, hogy egy sem lesz köztök, ki panaszra nyitja ajkait, de nem is lesz, ki hozzá nem illő szerepkörre vállalkozik. Megmaradnak ök saját természetszabta hivatásörökben, hol erejük foglalkozást, szívük szeretetet s jótékony gyengédséget talál.

Ki másra, nagyobbra, többre vágyik, ki nyilvános szereplést óhajt, kivetkezett női természetéből, megfelledezett szép s tiszteletr méltó hivatásáról. — Elfellejtji az, s vele együtt sokan, hogy a tudomány sokra vitte s viheti, de a természet törvénye ellenében győzni sohasem fog!

Mariska.

Kenderfiprós.

Vérpirosan szált le a nap golyója,
Tűzet rakott tulnan a szrémi dombra,
Sötét leplét az éj varrja,
A világot betakarja,
— Nagy szelünk lesz majd meglássák —
Milyen vörös az ég alja.

Nóta veri végig az utca sorját,
Juhászéknál az uj kender tiporják,
Szép leányok, szép legények
Odagyűlnek, zeng az ének,
— Nagy udvara van a holdnak —
Ugy mulatnak ifjak, vének.

Csak egy búsul kenderére borulva,
Szegefű Kati, mintha a könnye hullna,
Adta fejét bánatának,
Szeretője megy huszárnak,
— Soha ennyi éji pillét! —
Rá szomorú napok várnak.

Szép legény a Csillag Gergő, de elmén,
Szegefű Kati azért sir a szerelmén,
Szilaj Károly irigyeli,
Dühét, mérgét alig nyeli,
— Ni, mit ugat kinn a Tigris? —
Haraggal van szíve teli.

Szól gúnyosan a búcsúzó huszárnak,
„Észtdőre párja lesz a madárnak.“
„Hogy hűtlen lesz, én nem félek,
Veled arról nem beszélék . . .
— Felleg ment a holdvilágra —
Czoki necked hitvány lélek.

Kuckóba van a te helyed ha mondom,
Nem mégy te még legény számba Tinódon.“ —
Sápad Szilaj eleinte,
Majd arca gyul, lángol szinte,
— Nagy vihar lesz majd meglássák —
„Vagyok olyan legény mint te.“

Mint az idő, kender puhul, tréfa jár,
Fenn az égen halványul a holdsugar,
Kinn az árnyak meglebbenek,
A legények szerte mennek,
— Ni, hogy szól a kuvik madár! —
Szilaj Károly örül ennek.

Hegyes kését, éles kését kirántja,
Csillag Gergő kebelébe bemártja,
Szegefű Gergő földre rogyva,
Vad gyönyörrel ütik sorba,
— Ni, csillag hull kint a réten! —
Ifju vére foly a porba.

Jaj de búsan harangoznak Földváron,
Csillag Gergő fekszik halotti ágyon,
Szegefű Kati siratgatja,
Koporsóját megajgatja,
Szép szerelme elborultán
Az eget is hasogatja.

Lenne az ifju, rajta a sirnak éje,
Őszi harmat hull csendesen föléje.
Magsiratják mezők, rétek,
Mély túmlőben ül a vétek;
— Embert ölni! — Boldog Isten!! —
Jaj legények ne tegyétek!

Kajabusz.

Vasuti menetrend 1887. évi október hó 1-től.

Szegedtől Eszékig.		személy.	személy.	vegyes v.	
Szeged	indul	8.00	11.44	8.50	
Horgos	"	8.40	12.25	9.36	
Palics	érkezik	9.15	1.00	10.15	
Palics	indul	9.16	1.02	10.17	
Szabadka	érkezik	9.34	1.20	10.36	

Szabadka indúl		személy.	vegyes v.	vegyes v.	
Szabadka	indul	2.10	5.25	6.40	
Tavankút	"	2.35	6.05	7.20	
Bajmók	"	2.55	6.33	7.49	
Milities	"	3.25	7.24	8.42	
Zombor	"	3.47	8.05	9.27	
Szt.-Iván	"	4.08	8.40	10.02	
Szóna	"	4.22	9.02	10.24	
Gombos	érkezik	4.34	9.21	10.43	
Erdőd	indul	5.25	10.40	11.43	
Dálya	"	5.39	11.29	12.28	
Dráva-Szarvas	"	5.56	11.56	13.01	
Eszékre	érkezik	6.18	12.33	13.41	

Eszéktől Szegedig.		személy.	vegyes v.	vegyes v.	
Eszék	indul	8.20	3.30	11.20	
Dráva-Szarvas	"	8.54	4.13	11.49	
Dálya	"	9.15	5.04	12.38	
Erdődre	érkezik	9.31	5.24	12.58	
Gombosról	indul	10.21	6.24	13.08	
Szóna	"	10.36	6.46	13.29	
Szt.-Iván	"	10.51	7.09	13.51	
Zombor	"	11.19	8.10	14.53	
Milities	"	11.35	8.38	15.21	
Bajmók	"	12.12	9.37	16.16	
Tavankút	"	12.30	10.02	16.40	
Szabadka	érkezik	12.55	10.42	17.19	

Szabadka indúl		vegyes v.	személy.	személy.	
Szabadka	indul	5.35	2.35	6.30	
Palics	érkezik	5.54	2.53	6.48	
Palics	indul	5.56	2.55	6.49	
Horgos	"	6.35	3.34	7.27	
Szeged	érkezik	7.16	4.13	8.06	

Zombortól Budapestig.		gyorsvonal	személy.	vegyes v.	
Zombor	indul	6.53	11.19	8.10	
Szabadka	érkezik	9.19	12.55	10.42	
Szabadka	indul	9.53	2.25	11.22	
Kelebia	"	"	2.42	11.46	
Kis-Szállás	"	10.19	3.00	12.14	
Kis-Körös	érkezik	11.10	4.07	13.54	
Kis-Körös	indul	11.17	4.14	14.09	
Budapest	érkezik	1.42	7.30	6.50	

Budapesttől Zomborig.		személy.	gyorsvonal	vegyes v.	
Budapest	indul	8.00	2.28	9.15	
Kis-Körös	érkezik	11.16	4.45	12.08	
Kis-Körös	indul	11.23	4.52	12.23	
Kis-Szállás	"	12.31	5.42	13.09	
Kelebia	"	12.48	"	13.37	
Szabadka	érkezik	1.03	6.06	5.00	
Szabadka	indul	2.10	6.40	5.25	
Zombor	érkezik	3.47	9.27	8.05	

Szabadkától Belgrádig.		express.	személy.	gyorsvonal	vegyes v.
Szabadka	indul	8.59	1.46	6.18	6.15
Csantavér	"	"	2.29	"	6.42
Topolya	"	"	3.05	6.52	7.07
Hegyes-Feketehegy	"	"	3.42	7.11	7.31
Verbász-Kula	"	"	4.11	7.25	7.54
Ó-Kér	"	"	4.39	7.41	8.16
Kiszács	"	"	5.06	"	8.34
Ujvidék	"	10.51	5.55	8.18	9.06
Zimony	érkezik	12.19	9.04	9.53	11.18
Belgrád	"	12.32	"	10.10	11.35

Belgrádtól Szabadkáig.		express.	gyorsvonal	vegyes v.	személy.
Belgrád	indul	2.34	5.35	"	5.16
Zimony	indul	2.48	6.03	6.30	5.48
Ujvidék	"	4.23	7.44	9.54	8.12
Kiszács	"	"	"	10.30	8.35
Ó-Kér	"	"	8.15	10.37	8.54
Verbász-Kula	"	"	8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy	"	"	8.45	11.55	9.37
Topolya	"	"	9.04	12.36	10.05
Csantavér	"	"	9.21	1.04	10.26
Szabadka	érkezik	6.08	9.41	1.45	10.52

Szabadkától Bajáig.		vegyes v.	személy.	személy.	
Szabadka (vendéglő)	indul	5.45	2.45	"	
Csikéria	"	6.32	3.20	"	
Bács-Almás	"	7.18	3.52	"	
Bikity-Borsód	"	8.02	4.26	"	
Baja	érkezik	8.52	5.02	"	

Bajától Szabadkáig.		személy.	vegyes v.	vegyes v.	
Baja	indul	10.26	6.50	"	
Bikity-Borsód	"	11.05	7.51	"	
Bács-Almás	"	11.45	8.47	"	
Csikéria	"	12.10	9.21	"	
Szabadka (vendéglő)	érkezik	12.40	10.00	"	

Kis-Köröstől Kalocsáig.		vegyes v.	személy.	személy.	
Kis-Körös (vendéglő)	indul	11.37	5.05	"	
Kecel	"	12.12	5.33	"	
Óreg-Csertő	"	12.44	6.00	"	
Kalocsa	érkezik	1.11	6.23	"	

Kalocsától Kis-Körösig.		személy.	vegyes v.	vegyes v.	
Kalocsa	indul	9.25	2.14	"	
Óreg-Csertő	"	9.49	2.43	"	
Kecel	"	10.23	3.25	"	
Kis-Körös	érk.	10.46	3.52	"	

Észrevétel. A kövénen nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

Naptár.
December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
30 Pént.	Dávid k.	Dávid	18 Sebestyén
31 Szom.	Szilveszter	Szilveszter	19 Bonifác
1 Vas.	A Ujev 1888.	A Ujlesztendő	20 D 30 Ignác
2 Hétfő	Makár ap.	Béla	21 Julian
3 Kedd	Genováva	Dániel	22 Anasztas

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

Vendéglő-bérbeadás.

B.-Almásan a „Koroná“-hoz címzett
nagyvendéglő

1888. évi február hó 1-étől fogva
2 évre bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Kráhl Károly

B.-Almásan.

3-1

A legjobb és legolcsóbb

Halifax-korcsolyák

Goldfahn Sándor

kereskedésében kaphatók

(főutca, Falcione Gusztáv üzlete mellett).

DITTMÁR-FÉLE FÜGGŐ- ÉS ASZTALI LÁMPÁK.

Bács-Bodrogh vármegye legolcsóbb árucsernok.

Goldfahn Sándor

ZOMBORBAN,

főutca Falcione Gusztáv üzlethelyisége mellett.

ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

jutányos árak mellett nagy választékban kaphatók:

A legújabb valódi **bronz-, nikkelt- és china-ezüst-tárgyak**, továbbá díszes **albumok, emlékkönyvek**, a legújabb és igen elegáns kiállítású **levélpapírok, pénz-, szivar- és dohány-tárcák**, nemkülönben **képes könyvek, Fröbl-féle társasjátékok** és különféle, nagy választékú egyéb **gyermek-játékszerke**.

Raktáron lévő porcellán tárgyak u. m.: **tea-, kávé- és mocca servicek**, valamint egyéb **porcellán edényeket** tetemesen leszállított árak mellett elárulom és kérem e részben is a nagyérdemű közönség becses figyelmét. Egy 6 személyű **tea-, kávé- vagy mocca service ára 4 frt 50 krtól**, egy 6 személyű díszes **evő-service pedig 10 frttől** kezdve felfelé.

Hogy azon tisztelt vevőimnek — kik újévi ajándékokra sokat áldozni nem akarnak, — kedvébe járjak, üzletemben egy igen díszes

ÚJÉVI KIÁLLÍTÁST

állítottam fel.

Ugyanitt a legszebb és legkülönbözőbb játékszerke és egyéb tárgyak kaphatók darabonként 5, 7 és 14 krért.

A legszebb újévi ajándék egy házi varrógép.

A LEGOLCSÓBB

gazdag és élénk tartalmu gazdasági szaklap

FÖLDMIVELÉSI ÉRDEKEINK

mező- és erdőgazdasági képes hetilap,

a magyar gazdatisztek és erdészek együletének hivatalos közlönye.

Tizenhatodik évfolyam.

A „FÖLDMIVELÉSI ÉRDEKEINK“ az 1885-iki országos kiállításon gyakorlati irányúért

a nagy kiállítási éremmel tüntettetett ki.

E lap elvei: a mezőgazdasági érdekképviselet fejlesztése, a gazdasági üzlet jövedelmességének fokozására szolgáló eszközök és módok kutatása és terjesztése, az összes mezőgazdasági forgalom közvetítése. Megjelenik hetenkint másfél nagy ivnyi terjedelemben.

Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Társlapja a kéthetenként megjelenő népszerű gazdasági közlöny, a

„Falusi Gazda“,

melyet főleg a falusi olvasó- és gazda-körök, a papok és lelkészek, tanítók és jegyzők figyelmébe ajánlunk.

Célja a kisbirtokosok és földészek körében a gazdasági ismereteket terjesztetni.

Előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések és mutatószámok iránti megkeresések a szerkesztőség címére: Budapest, V., Erzsébet tér 19. sz. alá küldendők.